

evergreen

LEVA OBALA SENE

Kejt Mjuir

Leva obala Sene

Prevela sa engleskog
Gordana Strizović

MONO I MANJANA
2010.

Naslov originala
Left Bank
Copyright © by Kate Muir 2006

Izdavač
Mono i Manjana
Za izdavača
Miroslav Josipović / Nenad Atanasković
Glavni i odgovorni urednik
Aleksandar Jerkov
Prevod
Gordana Strizović
Lektura
Bojana Sanader i Marijana Mahać
Urednik edicije Evergreen
Nenad Perišić
Dizajn edicije
Pintor Project
Štampa
Elvodprint, Lazarevac
Tiraž: 500

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd
821.111-31
MJUR, Kejt

Leva obala Sene / Kejt Mjuir ; prevela sa engleskog Gordana Strizović.
- Beograd : Mono i Manjana, 2010 (Lazarevac : Elvod-print). - 387 str. ;
21 cm. - (Evergreen)

Prevod dela: Left Bank / by Kate Muir. - Tiraž 500. -
Beleška o piscu: str. 388.
ISBN 978-86-7804-306-2
COBISS.SR-ID 179004428

Leva obala Sene

Medison Malen

Srećna porodica se spušta niz Glavnu ulicu SAD, u kojoj je sve umanjeno za tri četvrtine i obojeno pastelnim tonovima, baš kao što Medison pamti iz detinjstva. Istovremeno i privučena i odbijena ulazi u berbernicu s onim tipičnim uzanim stubom u bojama ogromne lizalice pred ulazom, u točionicu bezalkoholnih pića sa šankom i barskim stolicama, kao da je sve zajedno nacrtao Norman Rokvel, u prodavnicu suvenira drečavo ružičastu kao pilule protiv kostobolje. Ovo je prva poseta porodice Malen pariskom *Svetu igre*, najvećem tematskom parku u Evropi. „Prosto ne mogu da se načudim šta smo dosad čekali“, kaže Olivje mrgodno. „Šljaštav je i neukusan kao crtani filmovi u čiju je slavu nastao. Zaista je premašio moja očekivanja.“ Pokazuje spremačicu u krznenom kostimu veverice, koja kleči pred njima. „Pogledaj – nisi još ni ispljunuo žvaku, a već ti je tu vesela životinjica s lopaticom koja će je oguliti s poda.“

„Za *Svet igre* ništa se ne lepil!“, kaže Medison oponašajući veselu reklamu za zabavni park i široko se smeši crvenoj veverici. Stvorenje ljutito okreće večito

nasmejanu masku prema njima, bučno odlaže lopaticu u kofu i demonstrativno odlazi, dok mu se rep besno njiše.

Malenovi su došli ovamo vrlo samosvesno i s mnogo ironije. Kako bi inače podneli čitav taj dan? Međutim, Sabina, njihova sedmogodišnja ćerka, veselo trčkara ispred njih, istinski zadivljena. Olivje i Medison se zajedno podsmevaju prostoti *Sveta igre*, njegovoj neobuzdanoj komercijalnosti, beskrajnoj sladunjivosti, plastičnoj čistoći, ljubičastom medvedu na naduvavanje koji gotovo zaklanja nebo nad parkom, velik kao dvadesetospratnica, u pozi koju je Olivje označio kao „vrlo sličnu raspeću“.

Sve troje se drže za ruke dok na pokretnoj traci klize ka sledećoj tematskoj zoni, a mešavina pesmiće „Sunce je stavilo svoj šešir“ na pet evropskih jezika obaviija ih i zatvara u *Svet igre* kao u mehurić. Olivje i Medison se podrugljivo smeše jedno drugom dok se Sabina njiše između njih. Za svakog posmatrača, predivna su porodica: visoka, zlatna princeza Medison, markantni Olivje, s crnom kosom podšišanom kao kod princa Valijanta, i njihovo plavokoso razigrano dete. Danas nam uspeva neobično dobro, misli Medison. Razdragani smo bez predaha, baš kao i *Svet igre*. Sunce sija, svuda se čuje vesela dečja cika, a i roditeljska, kad se zgranu zbog cena. Dobro došli u Kraljevstvo fantazije.

„Dopada mi se ovde“, kaže Olivje. „Osećam se čudesno, suštinski francuski.“ Okreće se svojoj ženi zadirkujući je: „Zar te nije sramota kad vidiš ovo svoje

opsenarsko plastično carstvo, ti, uvoznice angloameričkog petparačkog kiča?“ Medison, rođena u Ostinu u Teksasu, pretvara se da je ovo i zabavlja i ljuti, ali je zapravo nije briga. Ona zna da je Olivje ovde istovremeno kao otac koji je odvojio svoje dragoceno vreme i filozof kolumnista *Nuvel eta* koji traga za nečim dubljim – i što bi se dalo objaviti – u ovom retkom popodnevnom porodičnom izlasku.

„Sve na ovom mestu me podseća, dragi“, kaže Medison dok se rukuje s ružičastim zecom u ljudskoj veličini, koji drži neverovatno veliku šargarepu, „na papirne trake koje viđaš na klozetskim šoljama po američkim motelima, na kojima piše – ovde menja akcenat i počinje da govori kao prava Amerikanka – STERILISANO ZBOG VAŠE ZAŠTITE. Ovde ništa nema ukus stvarnosti. Sav je pažljivo izriban.“

Opaža kako Olivjeov um ovo pamti. Čitav život, svi razgovori, nekako na kraju budu usisani i pretočeni u njegove kolumne ili knjige. „Dopada mi se to“, kaže Olivje. „Sve je u sterilisanoj i prečišćenoj stvarnosti – osećam kako mi navire tekst o postreligijskoj ikonografiji i semiotici modernog detinjstva.“ Vadi iz džepa malu kožnu beležnicu koju uvek nosi sa sobom, nešto zapisuje, a zatim je sa zadovoljstvom sklapa i zatvara kopču na povezu. Dok Sabina polako kruži u džinovskoj pastelnoj šolji za čaj, u kojoj su mahom tek prohodala deca, njeni roditelji sedaju na klupu da je sačekaju.

„Neću više da idem na vožnje za malu decu. Hoću na neku stvarno brzu“, buni se Sabina dok se njena

šolja za čaj kotrlja ka njima i ponovo udaljava. Olivje ne obraća pažnju na nju, čita svojoj ženi nešto iz knjige koju je poneo u džepu. Neki Amerikanac je napisao disertaciju o *Svetu igre* i Olivjeu se čini da već zna koje će redove ukrasti od njega, ne računajući, naravno, prilagođavanje jezika. Čita s tvrdim engleskim akcentom: „*Svet igre* je toliko bolji od najboljeg da to postaje zlo: toliko ujednačeno uspešan i ljubazan, toliko pouzdano čist i pošten, toliko nepogrešivo zabavan da je nestvaran, pa samim tim postaje pokretač iskvarenosti. Eto. Savršen opis, zar nije?“

Medison se smeje i klima glavom. Zaokupljena je zabacivanjem svoje duge vilinske kose jer se nada da će ovdašnji stalni paparaco, nakon što ga je upozorio službenik zadužen za odnose s javnošću koji im je organizovao ovaj besplatni obilazak, snimiti porodicu Malen gotovo nespremnu. Glumica, filozof i njihova ljupka ćerkica smeju se u lunaparkovskom voziću: jedna vrlo neobična porodica jednog sasvim običnog dana među malograđanima. Medison takođe radi, baš kao i Olivje, glumica je uvek na pozornici. Zato je i obukla lepršavu belu lanenu košulju i savršene *Kloe* farmerke, kaiš zakopčan u prvoj rupici, s metalnom kopčom u obliku slova H (znak *Hermesa*), spušten joj je na kukove. Sabina je u haljini iz *Bonpoana*, naravno, dok je Olivje obukao svoju minimalističku uniformu – izvrsno skrojeno crno laneno odelo u Nehruovom stilu i sivu majicu. Njegova odela su ili od lana ili od čiste vune, ali uvek crna. Obično nosi jednu od svojih dvadeset sivih majica, ukoliko ne gostuje na

televiziji, kada oblači jednu od deset belih, koje mu bolje stoje pod reflektorima.

Međutim, danas su reflektori, poza i publicitet potrebni Medison – poslužio bi i *Pari mač*, pa čak i časopis VSD – jer četrdeset godina (u stvari četrdeset tri) za jednu glumicu nije baš zlatno doba, pogotovo što je njen poslednji film, nažalost, ostao potpuno neshvaćen među kritičarima, koji su pobrkali umetnost i pornografiju. Dok posmatra Sabinu kako prilazi jednoj tezgi da isproba masku vanzemaljca, Medison se čudi muškobanjastom ukusu svoje ćerke i s nežnošću se priseća vremena kada su pozirali za *Pari mač* pet nedelja nakon Sabininog rođenja. Oboje su bili obučeni u crno-belu kombinaciju, diskretno razgolićeni, pa se videlo da je Medisonin stomak ravan kao palačinka. Naslov na prvoj strani je najavljiavao: „Medison i Olivje Malen predstavljaju tek rođenu ćerku“. U podnaslovu je bila Olivjeova izjava: „Sada imam dve ljubavi u svom životu!“ Tada ju je tako nazivao; sada više nije sigurna da su te reči istinite.

Fotoaparat ispred njih zuji kao mikser jer se fotografu žuri. Nažalost, uhvatio je Sabinu dok je isprobavala glavu zelenog boginjavog čudovišta, koja je delimično zaklonila njenu skupu haljinicu od ružičastog organdina, i Medison kako prezrivo gleda Olivjea koji jede uštipke iz kartonske kutije. Ovo nikako nije bila slika koju je Medison zamislila, ali fotograf odbija da se vrati i snimi neku elegantniju i laskaviju. „Kraj smene“, dobacuje preko ramena. Medison instinktivno zna da će časopisi upotrebiti ovako nepodobnu

fotografiju – to se nikad ne bi desilo Džejn Birkin ili Šarloti Rempling, misli, i ljutito skida Sabini masku s glave. „Jao, Ana!“, viče Sabina. Medison širi oči od besa, ali je istovremeno obuzima i mučni osećaj krivice. „Mislila sam, mama“, kaže Sabina mnogo tiše. „Želim tu masku. Volim vanzemaljca Branča Banča. Mooolim te?“

„Ne“, odlučna je Medison, „to je skupo đubre.“ Okreće naličje i gleda cenu. „*Stvarno* skupo đubre.“ Plus, ta maska joj je upropastila reklamnu fotografiju.

Olivje je gleda s podignutom obrvom i vadi nekoliko novčanica da kupi Sabininu privremenu sreću. Nikada se nije libio da kupuje ljubav, misli Medison.

„Moraš li uvek da uradiš suprotno od onoga što ja kažem?“, sikće na njega. „Kako će naučiti šta znači ne ako me ti gaziš? Već si joj kupio krznene ranac, balon koji je odmah izgubila i sladoled od koga joj je poplaveo jezik.“

„Šta nije u redu?“, mumla Sabina ispod maske. „Je l' se ponovo svađate?“

Olivje sleže ramenima na onaj razdražujući francuski način. „Medison, mi smo u *Svetu igre* – sve je u potrošačkoj kulturi. Moramo da radimo kako nam se nameće. Moramo da joj udovoljavamo. Moramo da hranimo sistem.“ Smeje se, a Medison zlovoljno pručava svoje duge krvavocrvene nokte, skoro istovetne kao kod zle Snežanine maćehe s postera nalepljenog nedaleko od nje. Gleda gore pa dole, lik iz mašte pa stvarni život, i pita se zašto joj se majčinstvo čini tako neprikladno i kako ostale porodice završavaju dan

bez osećanja da glume u komadu. Pita se zašto je Sabini ime njene dadilje Ane bilo prvo na umu kad je htela da izrazi želju i ljutnju. Ogledalce, ogledalce moje, pita Medison, koga Sabina voli najviše na svetu? Verovatno oca. On je, i pored svega, šarmantan i predan ženama svih uzrasta. Sabina nikad ne brka njegovo ime sa dadiljinim, iako on s njom provodi najmanje vremena.

Naravno, najjednostavnije rešenje da deca ne mešaju majčino ime s nečijim drugim je da majka bude kod kuće, što bi za Medison značilo profesionalnu i društvenu smrt. Takođe, zna da Olivje ide u krevet s drugim ženama, od prve supruge pa sve do služavke, zbog čega je i napustio izuzetno udoban dom svoje prve žene radi nekoga ko još uvek ima osećaj za samostalnost: Medison. Olivje drži do jednakih prava, sve dok ona ne ugrožavaju njegovu ličnu udobnost. On je veliki teoretičar očinstva, njegovi džepovi su duboki, ali nikad nije otišao u školu po Sabinu.

Niko u maloj porodici Malenovih nije zadovoljan situacijom. Medison je svesna da Sabina oseća neprekidno trvenje među njima. Pita se da li njena pre-pametna ćerka razume da je ona jedina spona koja ih povezuje. Medison posmatra Sabinu, tajanstvenu suprotnost svoje majke, dok se neelegantno penetra uz obližnji zid. Gleda ćerkinu sjajnu kožu, divlje oči, noge prošarane dečaćkim modricama dobijenim u parku, i oseća nalet ljubavi prema njoj. Sabina je toliko drugačija, sasvim svoja.

Već petnaest minuta stoje u redu za voz duhova.